

Resumé

Rakouská kritika tradičního chicagského přístupu k ekonomické analýze práva

Ačkoliv je ekonomická analýza práva v posledních letech na vzestupu, mnozí autoři zpochybňují možnost jejího uplatnění v rámci soudního rozhodování či legislativní tvorby práva. Hlavním cílem této práce je proto vedle popisné roviny poskytnout koherentní kritiku teoretických základů tradičního ekonomického přístupu k právu představovaného chicagskou školou, a to z pohledu rakouské ekonomické školy. Vzhledem k rozsáhlosti tématu jsou analyzovány pouze základní koncepty ekonomické analýzy práva.

V první kapitole je představena rakouská škola a její metoda. Nastíněn je stručný vývoj tohoto myšlenkového směru a nechybí rovněž základní charakteristika. Klíčové je uvedení základních principů rakouské ekonomie, které jsou v dalších částech práce využity k analýze významných předpokladů a konceptů, s nimiž pracuje ekonomická analýza.

Druhá kapitola se zabývá spojením práva a ekonomie jako takovým. Jsou uvedeny základní koncepty s tím, že jsou dány do protikladu s učením rakouské ekonomické školy. Rovněž jsou představy některé implikace, které má ekonomická analýza pro právo, jmenovitě pro instituty předsmělní odpovědnosti, asymetrických informací, efektivního porušení smlouvy a konečně pro určení výše náhrady škody.

Třetí kapitola je stěžejní částí této práce a zabývá se konceptem ekonomické efektivnosti. Nejprve je tento koncept analyzován obecně, poté jsou představy jednotlivá kritéria, na jejichž základě se určuje, zda konkrétní situace je efektivní či nikoliv. Jde konkrétně o kritéria tzv. Paretovy efektivnosti a Kaldor-Hicksovy efektivnosti, které dále zahrnuje známý koncept maximalizace bohatství. V této kapitole jsou rovněž diskutovány etické aspekty konceptu ekonomické efektivnosti. V závěru je představen rakouský pohled na pojem ekonomické efektivnosti.

Kapitola čtvrtá se zabývá velmi diskutovaným Coaseho teorémem, který je využíván v rámci analýzy tzv. externalit. Kromě kritiky teorému ze strany rakouské školy je analyzován samotný Coaseho přístup k řešení problému negativních externalit. V této souvislosti je rovněž poukázáno na rakouský přístup.

Závěrečná pátá kapitola je věnována představení rakouského přístupu k ekonomické analýze práva. Nejprve je analyzován koncept vlastnictví, který je stěžejní pro pochopení rakouské teorie. Následuje nastínění specifické metody, kterou používají rakouští ekonomové ke zkoumání širších ekonomických a společenských důsledků právní regulace. Na závěr pojednávám o rakouské teorii (právních) institucí.